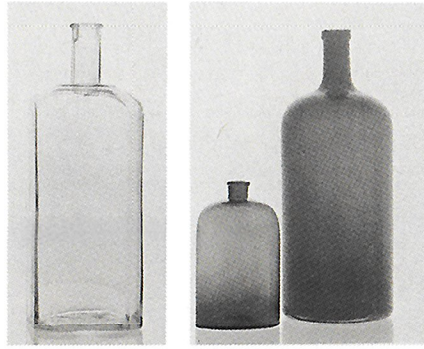

Jokaisella pullolla on tarinansa

Ei tiedetä, milloin ja missä keksittiin taito valmistaa lähinnä hiekasta merkittävää jähmeää nestettä — lasia. Ainakin jo 6.000 vuotta sitten egyptiläiset osasivat päällystää saviruukkujaan värjätyllä lasilla. Vanhimmat säilyneet lasiesineet on valmistettu Egyptissä, Kaksoisvirranmaassa ja Kiinassa n. 1.500 eKr. — ja ne ovat pulloja! Nämä hajuste- ja kosmetiikkapullot on tehty kietomalla kuumaa lasinauhaa tai sulattamalla lasimassaa kostean savimuotin päälle. Lasin puhaltamismenetelmä keksittiin Syyriassa n. 2.000 vuotta sitten. Suomessa lasia on valmistettu 300 vuotta — ja pulloista täälläkin on aloitettu. Lasin perusmuoto on ollut ja on edelleen — pullo.

SONKAJÄRVELLÄ on paneuduttu pullojen historiaan ja nykypäivään. Pul-

tusmenetelmään ja materiaaliin. Vuosisadan vaihteen limonadipullosta on esim. tullut lääkepullo, kun sillä on Iisalmen apteekista noudettu lyijyvettä ja lopulta siitä on tehty mökkiin öljylamppu. Mutta mikä merkitys on englantilaisen kivennäisvesipullon kaulassa olevalla lasikuulalla? Tai miksi 1500-luvulla valmistetussa saksalaisessa »hanhipullossa» on niin pitkä kaula?

Pullomuseolla on syntytarinansa. Kuopion yliopiston fysiologian professori Osmo Hänninen osti 1970-luvulla Sonkajärven Paisuan kylästä kesäasunnoksi pienen torpan. Entiseltä asukkaalta, vanhalta sisävesiläivuriltä, oli torppaan jäänyt suuri määrä tyhjiä pulloja, joukossa melko vanhojakin, uusi omistaja ryhtyi karräämään pulloja pellon reunaan kaivamaansa kuoppaan.

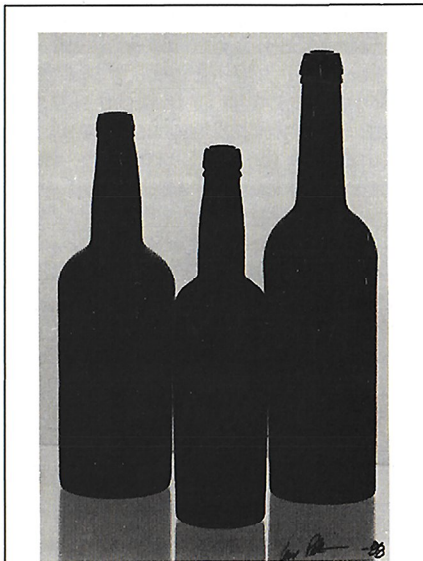
Kesken kaiken professori havahtui miettimään, miksi hän hautaa kauniita pulloja maahan. Pikemminkin niitä voisi kerätä lisää. Siitä alkoi keräysharrastus, joka muutamassa vuodessa tuotti tuhansien pullojen kokoelman. Tieteen tekemiseen liittyvät lukuisat ulkomaanmatkat ja ulkomaiset tiedemiesystävät takasivat kokoelman kansainvälisyyden. Edelleenkin professori Hänniselle sekä

kotimaassa että ulkomailla tuon tuostakin työnnetään käteen jokin pulloharvinaisuus. Osmo Hännisen keräyksen tulokset muodostavat pullomuseon peruskokoelman, jota on muiden toimesta edelleen täydennetty.

Pullomuseo on myös esteettisesti nautittava nähtävyys. Valaistuissa vitriineissä lasin kauneus, herkäät värit ja muotojen rikkaus pääsevät oikeuksiinsa.

- Esimerkkejä pullomuseon kokoelmista:
- Maitopulloja maailmalta. Museon maitopullokokoelma lienee maailman täydellisin.
  - Olut- ja virvoitusjuomapullojen kehitys kautta aikojen. Erikoisuutena on esimerkiksi yli 100-vuotias suomalainen vichy-kori osin avaamattomine pulloineen.
  - Suomalaiset viinapullot ennen ja jälkeen kieltolain.
  - Lääke- ja apteekkipullojen kokoelma.
  - Pullojen ja yleensä lasin valmistuksesta kertovaa esineistöä ja kuvamateriaalia.
  - Noin 1600 v. vanha Rooman valan aikainen kyynelpullo Syyriasta.
- Näytteillä olevia kokoelmia vaihdetaan aika ajoin, sillä olisi mahdotonta asettaa samalla kertaa esille museon koko materiaali. Tutkijoilla on kuitenkin mahdollisuus tutustua myös varastossa säilytettäviin kokoelmiin. □

KANSAINVÄLINEN PULLOMUSEO

SF-74300 SONKAJÄRVI, FINLAND
977-61 470, *61 551

loihin erikoistunut lasimuseo — Kansainvälinen Pullomuseo — avattiin Sonkajärvellä v. 1986. Museon kokoelmissa on n. 4.000 eri puolilla maailmaa kerättyä ja kortistoitua pulloa — vanhas-ta suomalaisesta mahapullostä ja »par-runpätkästä» kiinalaiseen akupunktio-hajuste-hyttyskarkotepulloon. Kiehtova, värikäs katsaus oman maamme ja vieraiden maiden kulttuurihistoriaan.

Jokaisella pullolla on tarinansa. Se voi liittyä entiseen omistajaan, pullon löytöhistoriaan, merkilliseen käyttötapaan, entisaikojen tapoihin tai pullon valmis-

